

07.01.2015

Kj/10

§ 20

Harmaan talouden torjunnan ajankohtaiskatsaus

HEL 2014-013774 T 00 01 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä harmaan talouden torjunnan ajankohtaiskatsauksen tiedoksi ja kehottaa kaupunkikonsernin kaikkia yksiköitä kiinnittämään tavara- ja palveluhankinnoissaan huomiota harmaan talouden torjuntaan ja noudattamaan siitä annettuja ohjeita.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että Helsingin kaupunki saa verottajalta riittävän kattavat tiedot, joiden avulla kaupunki voi edistää harmaan talouden torjuntaa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mika Häkkinen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36334
mika.hakkinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Yhteenvedo verohallintopalautteesta 1/2014.pdf

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on 19.12.2011 (§ 1144) hyväksynyt harmaan talouden torjuntaa koskevan toimintaohjeen. Siinä on yksityiskohtaisesti ohjeistettu menettelytavat, joilla hankintojen yhteydessä harmaata taloutta torjutaan. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm.

- selvitys palveluntuottajan tai tavarantoimittajan rekisteröitymisestä kauppa-, ennakoperintä-, työnantaja- ja arvonlisäverovelvollisten rekisteriin

- selvitys verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisesta hankinnan ja sopimussuhteen yhteydessä neljännesvuosittain

07.01.2015

Kj/10

- selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista.

Lisäksi rakentamistoiminnassa tilaajan on pyydetty sopimuskumppanilta todistus siitä, että yrityksellä on voimassa oleva tapaturmavakuutus työntekijöilleen.

Rakentamisen tiedonantovelvollisuus

Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus, laki Verohallinnosta (503/2010) 2 § 2 mom., astui voimaan 1.7.2014. Tiedonantovelvollisuus koskee kaikkia rakentamispalveluita tilaavia tahoja.

Tiedonantovelvollisuus ja annettavat tiedot kohdistuvat rakennustyömaalla tapahtuvaan rakentamiseen, korjauksiin ja kunnossapitoon liittyvään toimintaan sekä tällaista toimintaa harjoittaviin yrityksiin ja työntekijöihin. Urakkatietoina on ilmoitettava urakkasopimusta koskevaa tietoa (esim. sopimuspuolet, kokonaissumma, kesto) ja urakkasopimukseen liittyvää tapahtumatietoa (esim. laskutettu määrä sopimusjaksolta). Kukin tilaaja ilmoittaa kuukausittain Verohallinnolle, keneltä on tilannut rakentamispalveluita. Pää toteuttaja ilmoittaa tilaamansa rakentamispalveluiden urakkatiedot sekä työmaakohtaiset työntekijätiedot kaikista työmaalla työskentelevistä kuukausittain. Kukin yhteisellä työmaalla toimiva yritys on velvollinen ilmoittamaan työntekijöidensä tiedot ennen työskentelyn alkua työmaan päätoteuttajalle, joka on velvollinen ilmoittamaan tiedot Verohallinnolle kootusti. Tarkemmat tiedot löytyvät Verohallinnon internet-sivuilta: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Rakentamiseen_liittyva_tiedonantovelvoll\(27845\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Rakentamiseen_liittyva_tiedonantovelvoll(27845))

Kaupunginkanslia on ohjeistanut ja tukenut kaupungin yksiköitä tiedonantovelvollisuuteen valmistautumisessa, eikä ilmoittamisessa ole keskeisimpien ilmoitusvelvollisten yksiköiden mukaan havaittu ongelmia.

Verohallintopalaute

Kaupunki ja sen tytäryhteisöt ovat luovuttaneet harmaan talouden torjuntaohjeessa määrätyistä hankinnoista tiedot Verohallinnolle saaden verottajalta vastaavasti ns. verohallintopalautteen siitä, miltä osin palvelun toimittajien velvoitteiden hoitamisessa tai rekisteröitymisessä on ollut verottajan rekisteritietoihin nähden puutteita. Kaupunginkanslia on toimittanut poikkeamatiedot edelleen virastoille, liikelaitoksille ja tytäryhteisöille tiedoksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten. Helsingin kaupunkikonsernin seulontaprosentti on vuosina 2010-2013 vaihdellut 8,6-11,2 prosentin välillä.

07.01.2015

Kj/10

Seulontaprosentti kertoo, mitkä yritykset verottaja ottaa tarkemmin tutkittavaksi harmaan talouden epäilyn tai muun verovelvollisuuden selvittämiseen liittyvän syyn perusteella.

Verottajalta on aiemmin saatu seulontatiedot neljännesvuosittain. Kaupunki on saanut vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen seulontatiedot vasta syksyllä. Verottajan mukaan vapaaehtoisesti ilmoitettavien hankintojen seulontatietojen analysointiin ei Verohallinnolla ole ollut käytettävissä samoja analyysiresursseja kuin aiemmin. Koska Verohallinto on seulonut heille huhtikuussa toimitetut tiedot vasta syksyllä 2014, yhteistyökumppaniyrityksen asiat ovat voineet myös olla kunnossa silloin kun Helsingin kaupunkikonsernin yksikkö on tehnyt tältä hankintoja. Muun muassa tämän vuoksi seulontatietoja ei voida pitää luotettavina.

Verottajalta saatuihin 1.1.-31.3.2014 koskeviin seulontatietoihin sisältyy sellaisia laadullisia tekijöitä, joiden vuoksi aiemmankaltaisen seurantaraportin laatiminen niiden perusteella ei ole tarkoituksenmukaista. Verottajan toimittama aineisto ei ole aiemman aineiston kanssa vertailukelpoinen, koska siinä ei ole esitetty seulontatietoja samoin perustein kuin aiemmin. Lisäksi mukana on sellaisia kaupunkikonserniin kuuluvia yksiköitä, joiden tietoja ei ole ollut mukana aiemmissa aineistossa. Tämän vuoksi koko kaupunkikonsernin seulontaprosenttia ei voida esittää. Liitteenä olevassa yhteenvedossa on esitetty tiivistelmä verohallintopalautteesta.

Verovelkarekisteri

Osana yritys- ja yhteisötietojärjestelmää (YTJ) 1.12.2014 avattu verovelkarekisteri parantaa tietojen tarkistusmahdollisuuksia myös niiden yritysten osalta, jotka eivät ole kaupungin käyttämässä Tilaajavastuu.fi-palvelussa. Verovelkarekisteri koskee yrityksiä ja elinkeinonharjoittajia, joilla on verovelkaa yli 10 000 euroa tai voimassaolevia ilmoituspuutteita. Rekisteristä voi tarkistaa minkä tahansa yrityksen tai elinkeinonharjoittajan tiedot. Tilaajavastuu.fi-palveluun puolestaan sisältyy Valvoja-palvelu, joka ilmoittaa automaattisesti, jos yrityksen rekisteritiedoissa on puutteita.

Harmaan talouden torjunnan kehittäminen

Verottaja hyödyntää rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden perusteella saamiensa tietoja harmaan talouden torjunnassa. Kaupungin vapaaehtoisesti toimittamat palveluhankintoja koskevat tiedot täydentävät Verohallinnon aineistoa myös muilta toimialoilta. Kaupunginkanslia on keskustellut Verohallinnon kanssa millä tavoin kaupunki voisi hyödyntää Verohallinnon analysoimia tietoja omassa harmaan talouden torjuntatyössään. Verottaja tuottaa vuoden loppuun

07.01.2015

Kj/10

mennessä pilottiraportin, jonka perusteella sovitaan jatkosta. Alustavasti verottajan kanssa on keskusteltu, että Verohallinto toimittaisi Helsingin kaupungille kaksi kertaa vuodessa analyysin, joka koostuisi kaupunkikonsernia koskevista rakentamisen tiedonantovelvollisuuteen liittyvistä seurantatiedoista ja muista kaupunkikonsernin yli 7500 euron palveluhankintoja koskevista hankintatiedoista.

Jatkossa kaupunginkanslian on tarkoitus koota näiden tietojen perusteella katsaukset kaupunginhallitukselle ja toimittaa poikkeamatiedot kaupunkikonsernin yksiköille. Aiempaan seulontapalautteeseen verrattuna tämä ei ole yhtä kattavaa, koska seulonta kohdistuisi vain tiettyyn otokseen vuoden hankinnoista. Kaupunginkanslia antaa kaupunkikonsernin yksiköille tarkemmat ohjeet verottajalle toimitettavien tietojen sisällöstä, laajuudesta ja aikataulusta.

Verottajan kaupungille toimittama seulontatieto on tilastollista tietoa. Keskeisin ongelma kaupungin harmaan talouden torjunnassa on edelleen se, ettei kaupunki saa verottajalta niiden yhteistyökumppaneiden tunnistetietoja, jotka eivät ole hoitaneet velvoitteitaan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mika Häkkinen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36334
mika.hakkinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Yhteenvedo verohallintopalautteesta 1/2014.pdf

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto; valmistelu

Virasto, liikelaitokset ja tytäryhteisöt